

DONGÓ

VI. évf. 15. szám.

1907

veland, 0.

WILLIAM J. BRYAN.
(A demokraták elnökjelöltje.)

SZALLÓIGÉK.

1.

Megette a ló, akárcsak a whartoni fagyaltot.

Nagy bált tartottak a whartoni magyarok július 4-én. Elhatározták, hogy szeszes ital nem is lesz a bálon, csak fagyalt, vagyis magyarul "ájskrim." Nagy volt a fagyalt kelendősége, de még így is sok maradt a bál végén. A rendezőség a fölmaradt fagyaltot eltette egy közeli istállóba, hogy valaki el ne nézze. Reggel le akart számolni a rendezőség a maradék fagyallal, de reggel már csak hült helye volt az "ájskrimnek." Miután pedig állítólag senki se járt az istállóban, a rendezőség kisütötte, hogy a ló ette meg a fagyaltot.

Azóta a vidéken, ha valami nyomtalanul eltűnik, azt szokták mondani:

— Megette a ló, akárcsak a whartoni fagyaltot.

2.

Kivitték, mint az örömapa a vendégeket.

Ohio állam egyik magyarlakta helyén fényes magyar lakodalom volt. Sok volt a vendég, alig tértek meg a lakodalmas házban. Mielőtt evés-ivásra került volna a sor, az örömapa elrendelte a menyasszonyi táncot. Táncoltak is a vendégek és esörgött a sok tallér: mert a jó vendégség reményében senki se sajnálta a dollárt. Mikor pedig vége volt a menyasszonyi táncnak és a tallérok biztos helyen voltak, az örömapa úgy tett, mintha nagyon haragudnék és egyszerűen kihajigálta a lakodalmas vendégeket.

Ha valakit kitéssékelnek a fizetség után, azt mondják róla azon a környéken:

— Kivitték, mint az örömapa a vendégeket.

3.

Elsült, mint South Bendben a kékítő.

South Bendben nagy volt a lövöldözés július 4-én. A "bodik" egy helyen ki akartak tenni magukért és holmi durrogató jószágot kerestek. Nagy kutatás után találtak is valami kékes golyókat, a mikről az egyik "bodi" kisütötte, hogy azok dinamit-golyók. Nagy elővigyázattal vitték ki a "bodik" a dinamitot és elkezdték a földhöz verni, majd pedig nagyokat ütöttek rá a kalapácesesal. De a dinamit csak nem akart elsülni.

Egyszer csak kijött a mászisz és elkezdett kiabálni:

— Jaj, hogy az én Istenem akárhová tegye magokat, hát mit csinálnak az én kékítőmmel?!

Azóta, ha valakinek nem sikerül valami vállalkozása azt mondják róla:

— Elsült, mint a kékítő!

**WEWRESS JULIUS
filozofálásai a Bouliban.**

Kevés az új hajó, kevés a bankett. A multkor alapos hajóbankett volt sok-sok pezsgővel. De hát mit ér az egész ha az ember végigette a menüt és nem maradhat a hajón aludni. Máskor csak ilyen föltétel alatt fogadom el a meghívást az ilyen bankettekre. No meg ha kávé rendelnek.

Ugy szerettem a limonádét, mint némely ember a halat sültve. De nem iszom. Fölemelték az árát 20 centre és én annyit nem fizetek. Inkább iszom egy nagy spricert. Az is husz cent meg nem is szeretem úgy, mint a limonádét, de hát csak azért iszom; mert azon kevesebb hasznot esinál a vendéglős.

A multkor társaságban voltam és esupa unalomból megcsiptem a szomszédnömet. Hát nagyon hangosan kezdett tiltakozni, úgy, hogy mindenki odanézett. Én is kijöttem a türelemből és odaszóltam:

— De ugyan kérem, miért akar velem reklámot csinálni magának?!

Hej, hol vannak azok a régi jó vacsorák?! Ma a jó vacsora ritkább, mint a fehér holló, akarom mondani a kávérendelés.

A nyaralás.

— Kávéházi beszélgetés. —

A ki nyaral: A fiam levizsgázik, aztán megyünk a zöldbe.

A ki nem nyaral: Mi itthon maradunk.

A ki nyaral: Talán csak nem azért, mert Podmaniczky mondta?

A ki nem nyaral: Mit mondott Podmaniczky?

A ki nyaral: Hogy Pesten lehet legjobban nyaralni: ám az öregnek nem volt igaza, mert Pest kiállhatatlan nyáron, megpukkadnék, ha itt kellene maradnom.

A ki nem nyaral: Én pedig megpukkadnék, ha nyaralni kéne.

A ki nyaral: De hát miért?

A ki nem nyaral: Miért, miért? Hogy lehet ilyesmit kérdezni? Azért, mert a nyaralók nyelve veszedelmes. Mert annyi pénzbe kerül, hogy meg lehet pukkadni az adósság kifizetésben.

A ki nyaral: De hisz a zöldben...

A ki nem nyaral: De hisz a zöldben... Ezt mondom én is. A zöldben nem magam nyaralok, ott van a Weiszné is és a Spitzné is, meg az én feleségem is, meg az ön neje önagsága is. És ez a négy asszony azonkívül, hogy nyaral, elköveti azt is, hogy versenyre kelnek, vajjon kinek van szebb slafrokkja, ki főz gazdagabban, vagyis egyik a másiknál előkelőbb akar lenni. Tehetik, hisz ha behunyják a szemüket is, az egymás gyomrába látnak.

A ki nyaral: És Pesten?

A ki nem nyaral: Pesten egyedül vagyunk. Kimegyünk minden este a Margitszigetre vacsorázni és punktum.

A ki nyaral: Hisz az még többbe kerül.

A ki nem nyaral: Persze, hogy többbe kerül, mert én gazdag vagyok, tehetem. És az asszonynak meg van az öröme, hogy azt hiszi, miszerint Weisznék, Spitznék és önök rosszabb vacsorát esznek.

A ki nyaral: Ön nagyon okos ember és ha Ön az idén elmeane nyaralni, én bizisten itthon maradnék.

VIDÉKI KRÓNIKA.

A "sifkártya.

Több góbé atyafi készült egyik New Jersey állambeli helyről az óhazába. "Sifkártyát" venni beállítottak az egyik magyar "ágenthoz" és megkérdezték:

— Ismeri az ur azt a sifet, a ki hónap indul?

— Személyesen ismerem! — bizonykodott az "ágent".

Megyeztek tehát és leszurtak fejenként 28 dollárt és megállapodtak, hogy másnap reggel indulnak. Jókor reggel be is állítottak az irodába.

— Nagy baj van! — fogadta őket az ágens.

— Éppen most kaptam telegráfot, hogy annak a hajónak leszakadt a garádicsa, hát egy hétig nem mehetnek rajta. De most indul egy másik hasonló nevű hajó a melyik jobb is gyorsabb is, de azon fejenként két dollárral többbe kerül az utazás.

A "góbék" leszurták a két dollárokat és elutaztak ugyanazon a hajón, a melyikre előző nap váltottak jegyet. Mikor e miatt az egyik ismerős megkérdezte a hajójegyárúsítót, az így magyarázta ki a dolgot:

— Azon a hajón 30 dollárba kerül az utazás rendesen, de ha tegnap 30 dollárt mondtam volna, akkor elmentek volna a másik ügynökhöz. Így pedig nem fizettek többet a rendes árnál, s legalább azt hiszik, hogy jobb hajón utaznak.

A drága szállás.

A daytoni muzsikuskok július 4-én bált rendeztek saját zsebükre, esakhogy azon a napon egyleti

mulatság is volt és így a cigány-bál nem sikerült. E miatt elkeseledésükben sárgaföldig leitták magukat a füstösök. Különösen a cimbalmos ugy elázott, hogy éjfélután a saját szállása helyett az apácákhoz akart levonulni. A dörömbölésre a megijedt apácák hamar vőfélyt hoztak, a ki szállásra vezette a komát és másnap reggel tíz dollárt fizettetett vele a bíró a pricesen töltött éjszakáért.

A nemzeti ünnep.

Stenbenvilleben nemesak a "bodik", de még a "sörösök" is megülték a nemzeti ünnepet, vagyis egyelőttintettek, hogy egy ház előtt kifogták a lovakat; mert azt gondolták, hogy már otthon vannak. Másnap reggel mámoros fővel keresték össze a paripákat a sörösök.

Akinek mindenki "hanki".

Newarkon (O.) a Tribune nevű lap nagy ellensége a magyaroknak. A világ bármiféle nációja kövessen is el valami rosszat, azt az illető ujság a "hankik" rovására írja. Egyszer már kioktatták az illető ujságot, de az egyik newarki Mihaszna Andráson nem fogott a tanítás, ámbár a potyát szívesen fogadja a magyaroktól. Az illető "polie" egyik magyar szalokban azt mondta, hogy neki polyak, rumuny, slovák, dégő stb. csak mind "hanki".

A magyarok egy darabig csak kinalgatták a Mihasznat, a ki a kinalgatás végén tökrésezeg lett. Akkor azután összekötötték kezét-lábát és lefektették egy félreeső helyen. Azóta már nem mindegy András uramnak a "hanki".

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN
KÖZÖS ERŐVEL.

JACOB KLEIN
BANKHÁZAI és
A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGYE-
DÜLI MAGYAR FŐÜGYNÖKSÉGE.
1340 PENN AVE, PITTSBURG, PA. — 207 SIXTH AVE, HOMESTEAD, PA.

IZIDOR KLEIN
BANKHÁZAI
1113 BRADDOCK AVE, BRADDOCK, PA. — 101 HAWKINS AVE, RANKIN, PA.

THE AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. of DUQUESNE PA.
MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK és HITELTÁRSULAT DUQUESNE PA.
ALAPTŐKE és FŐLŐSLEG \$ 175.000.00 — CAPITAL & SURPLUS \$ 175.000.00.

A FENTI MEGBIZHATÓ BANKHÁZAKAT
UGY IS MINT GYORS PÉNZKÜLDÖKET,
HAJÓJEGYELÁRUSÍTÓKAT ÉS KÖZJEGYZŐI
IRODAIKAT NYUGODT LELKIISMERETTEL
AJÁNLOHATJUK.

A MAGYARSÁG SEHOLSEM ÖRIZ-
HETI MEG JOBBAN PÉNZÉT MINT
EZEN BANKHÁZAKNÁL.

BETÉTSZÁMLÁRA FIZETÜNK 4% OS KAMATOT.

MUFFOL MISKA
vezérburdos szavatai.

Jól nézzünk ki, hát maónap mán a főburdosnak agyon se szabad ütni a misztert, a miszisz kedvijér, mer a törvény felakasztati. Hát mondok emmán csak nem igazság még Amérikába se!

Mán igen ránk jár a rud, merhogy a misziszek a segédfőburdossal hamar kiesenesolik a zembert. Hogy Ojel Citybe vótam, hát inni csak vót mit, merhogy a bodik mást se esinálnak, mind isznak meg ve rekednek, a mi hát pászolt vóna nekem, csak az nem teccet, hogy a misziszek igen követelik a burdot oszt a zegyik miszisz alig szóli el magát, hát mán a hatodik házba is meghallik, hogy mejjik bodi nem fizet burdot. Mondok így igazán meg kell mán házasodni.

De hát a vőlegénnek se sok beesületi van ma- nap, merhogy Tolidóba is a zegyik bodi behatta ma-

gát kontyozni ebbe a szűk világba osztég bánattyába leszopta magát oszt a végén igen vékony ruházatba meztláb akarta lyárni a vőlegényi esárdást, oszt csak a vót misziszével, hát a miszter ugy felavatta embernek a vőlegényt, hogy még egy hét mulva is eszegett a file.

Mekedun esunyan elbántak egy főburdossal, a ki kártyázott valahun, oszt reggelre még a kótyját is elvesztette. Nem akart kót nélkül hazamenni, hát szépen bemászott a zablakon oda, ahun kártyáztak, oszt elemelt egy másik kótot, a miszter kótyját meg kihajította a zesőre.

Mán McKedu környékén csak komának meg Dongónak lyó lenni, merhogy a koma után a miszisz még a majnába is elviszi a kávé, a mekedui Dongó meg ugy betörüközött a mutkor, hogy minden misziszt meg akart ölelni, de a miszterek nem mertek szólni, merhogy beteglátogató oszt máskor nem írta alá.

Irinójsz kontríba a zeldorádís plézen is mérges misziszek lehetnek, merhogy a zegyik misziszt elhatta a főburdos, hát mérgibe mind kitépte a haját a miszisz. Most a misziszt a vice-főburdos vigasztali, a miszter pedig maj megszűl, merhogy alig gyöz hajnövesztőre keresni.

De hát ugy kell a misztereknek. Utójjára is minden számár megszűl eecer.

Tengeri fürdő.

Több vidéki kiment egy New York közelében levő tengeri fürdőhelyre. A társaságban volt három pap is. Nagy gondolkozás után elhatározta a társaság, hogy megfürdik. Neki vetkőztek tehát és megkezdődött a lubickolás. A meglehetősen muszka zsidó környezetben nem kis feltűnést keltettek a hangosan diskuráló magyarok.

Éppen a dagály kezdődött, s az egyik vékony dongájú pap a part felé fordulva diskurált, mikor hirtelenül nyakon teremtette egy hatalmas hullám. Eltűnt a pap, s nagysokára került elő túszkölve. Ujedt képpel rohant ki a partra s mikor társai a hirtelen futás okát kérdezték, nagy fogvaecogással szólt:

— Azt hittem, hogy valamelyik muszka ütött nyakon.

Magyarom!

Hátralékban vagy a beteggel és el mersz menni az iadsaj közelében?!

GÖCZEL ÁRPÁD ÉS TA.
MAGYAR BANK - HAJÓJEGY ÉS JOGÜGYI IRODA.
 302-304 GRANT ST. PITTSBURG, PA. - P. O. BOX 835.
 EZ AZ EGYEDÜLI BANKÜZLET, EGÉSZ AMERIKÁBAN, MELY OTTHONRÓL AZ ITT TARTÓZ-
 KODÓ HONFITÁRSOK FIGYELMÉBE ÉS PÁRTFOGÁSÁBA HIVATALOSAN AJÁNLVA VAN.
ALAPITTATOTT 1901 - BEN.

Volt oka.

Úrnő: Maga esepet sem tiszta ám, Lizi! Láska, a maga elődje az napjában háromszor is mosdott.

Szakácsnő: Igen, mert kéményseprő volt a babája.

Az új szent.

Julius 4-én egy helyen elhatározták a tót atyafiak, hogy ünnep lévén, templomi körmenetet rendeznek. Had lásák az amerikaiak, hogy ők is ünnepelnek. Meg is tartották a körmenetet a litánia ének lése mellett. Az előmondó egyszer csak kifogyott a szentek neveiből és a végén odatette:

— Szent Förgyuláj!

— Könyörögj érettünk! — zúgtak rá áhitatosan a hivek.

A felsült kocsikázók.

Néhány south bendi magyar leány kiment a minap vasárnap kocsikázni. Maguk voltak a kocsisok. Egy darabig nagyban parádéztek, de nem sokára megbokrosodott a paripa, elszakította a szerzőszámot és otthagya a kocsisokat kocsisból együtt. A parádéskocsisok kénytelenek voltak maguk hazahúzni a kocsit.

Bók.

— Ugyan mivel tudta Telkes rávenni Vilmát, hogy a felesége legyen?

— Huszonnégy rózsát küldött a 34-ik születés napjára.

Beaver brocki jókívánságok.

- Más eszünájában járj te dolgozni!
- Egyél te gyöngy-tyuk peesenyét!
- Legyen teneked 85 centes fanyelű bieskád!
- A furkós botod legyen a te bátorságod!
- Kergessen meg téged a miszisz!

McAdooi jókívánságok.

- A bodi fényképezzen le téged!
- Kétszer ugrasszanak meg téged a szerencséd mellől!
- Esernyővel agyusztáljanak meg téged!
- Legyenek neked malacaid!
- McAdoon tanulj te lapdázni!
- Vágják a fejedhez a peesenyés tálat!

A kutya.

— Az automobil elgázolta a kutyát. A soffőrijedten állította meg a gépkocsit, mert a kutya puszkás gazdája közeledett és tartani lehetett tőle, hogy a kocsit után lő. Az automobil tulajdonosának elég tapasztalata volt már arra nézve, hogy legjobb valami kis kártalanításban megegyezni.

— A maga kutyája volt? — kérdi, lehetőleg barátságosan.

— Az!

— Ugy látszik, megöltük.

— Meg azt.

— Elfogad tiz forintot érte?

— El.

— Tessék. Én nagyon sajnálom, ha most meg van zavarva a vadászatban.

— Nem akartam én vadászni.

— Hát?

— Ezt a ronda dögöt akartam agyonlőni.

Ezt is el kell olvasni.

A kik értesítést kaptak, hogy előfizetésük lejárt, helyesen teszik, ha jelentkeznek; mert különben a legjobb akarat mellett se küldhetjük nekik tovább a Dongót.

VETERÁN PESTA
régí amérikáás és Zöldfülü Marci.

Hej Marci, ha valahán italozás közbe kitor a magyar virtus osztég holmi kis fejbeveréssel végződik hát hogy szidik a zembert. Sokszor még ki is prédikálják. De lám némejjik pap a zuságos péperbe még a keresztvizet is leszedi a másik paprul oszt elmondá mindennek, csak böcsületes embernek nem. De hát ez jár, mer hát ráfogik a papok, hogy ez a nép javára van. Nohát köszönöm szépen a zijjen bizniet. Ojjan ez, mint mikor a kutyanak különöt kötnek a nyakába oszt asztat gondolik, hogy ennek a kutya örül.

No de hát némejjik ember azt hiszi, hogy rula senki se tunná, hogy mijen keveset tud ha csak le nem nyomatná a péperbe a szegénységi éduláját. De nem prédikálók, mer aszondik, hogy ne papoljon a ki nem pap, hanem osztég asse firkállyon, a ki nem ért hozzá, mer aszondik, hogy a zoroszánybűrből is kibóg a számár.

Decól. Most meg aszondom, hogy a szenlászólók jubállján nagy vót a mulaceság meg a testvériség. A nagy parojázásra ugy megörült a sok derék Klevelandi magyar hogy a zéjjentül maj bedült a Magyar Ház. Hát szép is vót meg jó is vót minden. Meg is lennének a klevelandiak szépen, csak belé ne jütnék a zórukat a dógukba a kontríbul holmi inasok, a mik még a pendejükbe törülték a zórukat, a mikor a Klevelandi Veteránok mán nem csak szavaztak, de eselekettek is a hazájér.

Maj csak kifornak valamikor a zijjen inasok, hisz még a németnek is benyő negyven éves korába a fejelágya. Ha meg nem nyő be, hát vasajja ki a zindsaj.

Oszt most mán beszéljünk okosabbrul Marcink,

mer a Szkunerbe ugyis kiszörkesztem őket, mer most az a módi, hogy a zemberek magokról még aszt is kiszörkesztik, hogy mijjen kanállal ették a tudományokat, meg hogy hány sógornéjok vakarózzik Grácban a fogával.

Nézzünk be egy pár szkunerre azutég muffedjünk valahová, mer mán dógozni kezdenek oszt még valami dsábót kínálna valaméjjik bolond. Pedig hát elég egész nap a szkunert emelgetni.

MR. MISO OLAJKÁR
levele az ókontriba.

Bratye Dani!

Bizomisten látolsz te Dani en is Csabarol meg gyntek ide az nagy Amérikába. Wigysti, te meg az en Nagyanyadot ket klapetz zakik osztseptakokat megésínaljak regen de mar Bozsemoly mekis hottak neki.

Zolvasok, hogy te zanyira meg gazdagodtad, hogy abornyukat zapacaknala zakra korbe, a hul a zapacak meg tanidjk a kisasszonykakat szípen kuesolnyi meg zinekelni, hogy bozse neesak a Misonak, Janonak de míg a Svatopluk kiralyfiakoknak is Dobre Moja Hlinka legyen!

En is nem kiszalak meg vagyom Zamerikába. Van sok pinzed dollároeskák dost a Slovenski bankba. Van házad nekem na Bredikszo Penszilvinyába. Van farmád a Westvirzsinába a hol sok tyelga bornyueskákát megésínalok a butesereknek. Ju esté (itt U. S. meg írják) prezident vagyok az Amérikanszky Slovenskiknek, a legnagyobb feje a tofoeskáknek zakik megésínaljak a nagytot országot Amérikába. Míg csak király is meglehetnám zadraczenye. Csak az enyim feleséged szökted meg a turonszki Klokupetz Janoval meg sok szíp kis pénzeeskékkel.

A pesz egyék belé de sokat megbusultam irette, de vissza még sem gyütte. No hát többet se nem busulok meg erette. Zelvallok és küldjed nekem egy szíp kisasszonykákát Csabarul a ki leszed zenyim feleséged, akar ha elhozol a lakodalomba a Hlinka kisasszonyt se nem bánom. Csak hozzal jó kis boronkákát, borovieskákát meg Hoffmansky klapkit. Pennyázi van doszt, megfizeti tied rokonyája a ki megzüdözzli Gud háj zegisz házad nipit

Miso Olajkár.

Szives tudomásul.

A jelen számra ígért "Amerikai Magyar Vöfölykönyv" anyaghalmoz miatt a jövő számra maradt.

BOLDIZSÁR FERENC

Hites közjegyző 2773 E. 79-th Str CLEVELAND, O.

Telephon: C. 4124 K. Városi: C. 2842. W.

Hajójegy eladás, pénzküldés, ingatlanok vétele és eladása. Biztosítások és kölcsönök szerzése stö.

Ügyvédi iroda.

Az amerikai ügyvédi dolgokat D. B. Stone magyarul beszélő okleveles ügyvéd végzi el.

Városi iroda 619 Citizens Bldg. Cor. Euclid és Erie Str City.

DONGÓ

HUNGARIAN COMIC PAPER. PUBLISHED SEMI-MONTHLY.

Editor: GEORGE KEMÉNY.

Entered at the Cleveland, O., Post Office as Second Class Mail Matter.

DONGÓ

Megjelenik havonta kétszer.

Szerkesztő: KEMÉNY GYÖRGY.
Rajzolja: KEMÉNY JÁNOS.

Előfizetési ár:

Amerikában	egy évre	— — — —	\$1.00
Magyarországra	" "	— — — —	\$1.50
			CLEVELAND, O.
10616 Earle Ave.,			
Egyes szám	— — —	ára	5 cent.

Az Amerikai Magyar Sajtó Egyesület tagja.
Member of the American Hungarian Press Association.VIGYÁZÓ JÁNOS
megfigyelései.

Megigérttem a minap, hogy elmondok egyetmást arról a dologról, ami tulajdonképpen a clevelandi Szt. Erzsébet hitközség belügye lenne, de amit egyes jóakaratu papok és "jó katolikus"-ok annyira fölkeverték, hogy az imár az egész amerikai magyarság ügyévé lett. Rosszul mondtam: az amerikai magyarság botrányköve lett. Amikor látom azt az esztelelenül ádáz harcot, a hol a papok "a cél szentesíti az eszközt" elvét hirdetik, amikor Pestának, Miskának jussa van sáros cipőjét beletörölni a papi reverendába, s az egyéni tisztességbe, amikor minden hasfájós talál pöcegödöröt, ahol az amerikai magyarság okulására és nagyobb dicsőségére kinyittelevelezhesse magát, mondom, hogy mikor ezeket látom, elmegy a kedvem attól, hogy csak valamit is írjak erről a dologról.

Igaz ugyan, hogy az amerikai magyarságnak botrányt nem szerető, becsületesen gondolkozó része megérdemli, hogy ebben a páratlanul álló piszkolódásban valami tisztásra juthasson. De ki vállalkozzék arra, hogy belemenjen a fölkevert iszapba és besároztassa magát azoktól, akik mindent sárosnak szeretnek látni?! Meg azután mire való itt az igazsággal kiállani a nyilvánosság piacára, ahol az amerikai magyarságnak nagyhangú, kerengő dervisei a becsületeség téglájával verik a mellüket és tolvajt kiáltanak mindazokra, akiknek még van veszteni valójuk. Nem igazság kell ide, de lármas torok, az öndicsérésnek nagydobja, a tisztesség elemnek így vagy úgy való megfélemlítése és a multakat nem ismerő, az okokat nem kutató, a nyomtatott írásban könnyelmű, becsületes magyar népnek félrevezetése és mesterséges bemoeskolása

mindazoknak, akikben a magyar hitt, bizott még legalább egy parányit.

Ugy érzem, hogy talán a legjobb lenne magára hagyni a vad torzsalkodást. Ha veszni indult közöttünk tisztesség, becsület és emberséges szándék, hát csak vesszen el minden! De mégis föllázad minden csöpp vérem a gondolatra, hogy a saját hibáján kívül hontalanságra kárhoztatott, földöntúto magyar véreim a tetet és lelket ölo munka után még csak pillanatnyi megnyugvást se találhassanak e pokoli zürzavarban.

Kötetre terjedő írásban kelene foglalkoznia a dologgal annak, aki a multakat nem ismerő, a jelen küzdelmek okait, mozgató rugóit nem kereső magyar emberrel pártatlanul akarná megismertetni ennek a bábeli zürzavarnak igazi eredetét. A rendelkezésemre álló hely nem elégséges mindezek megvilágítására, de azért nagyobb vonásokban igyekszem bemutatni a dolgokat. Az amerikai magyarság méltán kérdezhetné, hogy a clevelandi Szt. Erzsébet hitközség ügyeiből kifolyólag miért zavarják föl az egyetemes magyarság békéjét, lelki nyugalmát és miért igyekeznek kiolni hitét, egymás iránt való szeretetét azok, akik ide — állítólag — azért jöttek, hogy hitre, szeretetre és talántán a magyar nemzeti eszméhez való ragaszkodásra tanítsák és buzdítsák a hiveket?

A régi magyarok azt állítják, hogy a mig papok és lapok nem voltak, addig kevesebb volt a civódás és több volt az egymásiránt való szeretet. Elhiszem, amit mondanak, de viszont tagadom, hogy ebből kifolyólag minden papra és minden lapra bátran rá lehetne dobni az elítélés követ. Mert vannak jó papok és kötelességtudó lapok.

A bajok forrása az volt, hogy nem egyforma papok és lapok vették kezükbe az amerikai magyarság irányítását és megkezdődött a szeretetlenség, az agyarkodás. Nem az volt többé a jelszó, hogy kiki boldoguljon a saját körében, de az, hogy "üsd a más zsidáját." Gyült a baj, mint a veszedelmes kelés és ez a hare, amelynek gyupontja a clevelandi plébánia, ennek az éveken át érelődő kelésnek fájó kifakadása.

Tulajdonképpen nem a Böhm Károly iránt való sajnálkozás, nem pusztán a hitközség jelenleg való plébánosa iránt való gyűlölség, hanem a különböző érdekeknek összeütkezőse a mozgatója ennek a kavardásnak, amit a multakat nem ismerő, a jelent nem becsülő és a jövővel nem törődő akarnokok idéznek elő és amelynek levét a nehezen dolgozó és könnyelmű, áldozatrakész amerikai magyarság issza meg később.

Mikor a volt clevelandi plébános bucsutlanul elhagyta hiveit, azt írtam, hogy ha 14 évi működése után nem tapasztal elég szeretetet, ne esodálkozzék, hiszen — bár talán akaratlanul — de a szeretetlenség magvát ő hintette el közöttünk. Merésznek látszik ez az állítás, de történeti adatokkal igyekszem megvilágítani. Nem akarom szemére vetni, hogy most egy gyékényen árul azokkal, akik ellen harcot prédikált, akiket "hitetleneknek" nevezett és akik éveken át még a keresztvizet is leszedték volna róla; mert hiszen utóvégre is ez privát

gusztus, vagy amint az amerikai mondja: "business is business". És utóvégre is egyes papok szerint "a cél szentesíti az eszközöket."

Hivatkozom azonban a régibb idöket ismerökre annál is inkább; mert hiszen a volt plebános keserüen kifakad, hogy az ő föszerkesztösége alatt a "Magyarok Vasárnapja" nem tette azt, a mit most vele tesz. Emberek, magyarok! Halljátok ezt? Emlékeztek-e arra az időre, amikor az áldozárrá beretvált és MeKeesporton lemisztetett Hollós Károly eszközül való fölhasználásával megkezdődött a legvadabb, legpiszkosabb hajsza papok és lapok ellen?! Emlékeztek-e arra, hogy ronggyá tépődött papi reverenda, papi beesület és magántisztesség? Vajjon hol és mikor, a világnak milyen civilizálatlan nációjának ujságpapírjában íródott meg az, ami megíródott Böhm Károly föszerkesztösége alatt a Magyarok Vasárnapjában, ahol is megírták valakiről, hogy "annak felesége mindenkinek a felesége!" És csak azért, hogy annak szívébe mártsák a gyilkot.

Nem, a volt plebánosnak nincs oka a kifakadásra! A fölhajított kö visszaesett és őt találta — évek mulva. Talántán veleszületett szerenéslen természetének, talántán az éveken át való börtönlelkészkedésének volt kifolyása, hogy neki mindenki gyanus volt, aki él. Nem akarom okát kutatni, de tény az, hogy volt vasfegyelem, de hiányzott az életadó szeretet. És ez volt okozója a mai állapotoknak. Hiszen nem ez az első eset, hogy Böhm Károly helyett mást szerettek volna plebánosul a clevelandiak. Vajjon a Messerschmidt Géza ur idejében nem így volt-e?! Csak hogy a clevelandiak is, meg a fairportiak is elhamarkodták a dolgot. Böhm Károlyt akkor is Fairportra nevezték ki plebánosnak, csak hogy a fairportiak igyekeztek tiltakozni a püspöknél, a clevelandiak pedig ugyancsak siettek köszönetükkel a püspökhöz. Messerschmidt elment Passaiera és kikerülte a Golgothajárást, ami kijutott most Szepessy Gyulának.

De jaj volt azoknak, akik vakmeröek voltak köszönni menni a püspökhöz: a Szüz Mária Szövetség akkori tisztviselőinek, akiket bár a hitközség megalapítói, köztiszteletben álló családapák, minden eszközzel börtönre akart juttatni. És megalakította a szövetséggel szemben az Uniót, szembeállítván egymással saját hiveit. De hát az Unio se kellett később: mert hiszen mikor köznyelven szólva: "itthagytá hiveit, mint Pál apostol az oláhokat" és Rómába zarándokolt: apostoli áldást kért mindenkire, csak segítő társára és az Uniora nem: mert hiszen véletlenül ugy történt, hogy az általa szült Uniót is fölmelegítette a testvéri szeretet, amit meg nem áldatott segítő társánál tapasztalt.

Buesutlanul való eltávozását mindenki véglegesnek vette. A lapok egy része el is buesztatta, mondván róla egynémely keserü igazságot is. És a buesutlanul elhagyott hitközség és a most "tolvajnak" mondott "káplán" egy emberként fényesen megvédelmezték őt a támadásokkal szemben. Egy hitközségi mulatságról az egyik lap emberét ki-

utasította Böhm miatt a közmegebotránkozás és ezért most a "káplán"-nak kell szenvednie — még Böhm Károlytól is.

Sok apró mozzanatra kellene még kiterjeszkednem a dolgok megérthetése végett, de nincs terem és így csak a legfőbb mozzanatokat említem meg nagy vonásokban. Böhm Károly megjárta Rómát, s Magyarországot, ahol állítólag Kovács Kálmánt és Perényi Lászlót akarta visszahívni, mint akik szerinte Amerikában tönkreteszik a hitéletet. Hogy mit sikerült kivinnie, nem tudom, annyi azonban biztos, hogy amint buesutlanul ment, köszönés nélkül jött és megszállt nem a parókhián, de magánháiban. Elment érte a "káplán", még szerenádót is adott neki. Korára való tekintettel iskoladirektorsággal, főplebánossággal és tisztos javadalmazással volt bátor megkínálni az időközben alaposan megnagyobbodott hitközség megnagyobbított tanáisa. És Böhm Károly elment St. Louisba missziózni, meg nem feledkeztvén hónapok mulva sem fizetésének sürgetéséről.

Hát bizony erre az egyszerű magyar embereköl álló, intrikákat és komédiákat nem ismerő tanús ugyancsak megebotránkozott. Népgyűlést tartottak, a mely memorandumban fordult a püspökhöz. Ezt a föliratot egyes részeiben nem helyesletem és most se helyeslem. És megvagyok gyöződve, hogy ha a megsértődött Böhm Károly koros emberhez, paphoz méltóan az okosság és szeretet hangján fordult volna az áldozatkészégükben buzgóságukban páratlan hivekhez, akkor azokban lett volna annyi beismerés, hogy jóvátégyenek bizonyos dolgokat: mert a magyar ember az ingét is odaadja. De ehez ismerni kell a magyar embert, a magyar szívet.

Böhm Károly ellenben — bizonyosan mások tanácsára — hétezer dollárok leszurásával vélte beflastromoztatni a kapott sebeket. És ez újabb végzetes tévedés volt: mert hiszen az egyszerű hívő föllázadt: „Hiszen itt nem mi kellünk, csak a pénzünk." Ami ezután következett, bőven meg volt írva mindenféle világításban. Böhm visszajött és a nagyhetet látta legalkalmasabbnak arra, hogy fölzarvja a bünbánó lelkeket. Ostromállapot volt nagyheti ájtatosság helyett. Az imádság helyét a kétségbeesés dühe foglalta el. Böhm kijelentette a püspöknek, hogy Nagypénteken lemond, de nem mondott le: mert bizonyosan külső befolyás megszegette vele adott szavát.

A dolog vége az lett, hogy a püspök a „káplánt" nevezte ki plebánosnak Böhmöt pedig Fairportra küldte. Még se lett vége a dolognak. Idegen befolyás alatt nekirontott Böhm a „káplánnak", bemártotta Magyarországon, hogy segítséget ne kaphasson, végigtáskázta a multakat nem ismerő önmagukon kívül mást a clevelandi plébánián látni nem szerető és egy vagy más uton befolyásolható papokat, akik ádáz dübhel rontottak neki a „káplánnak", akiröl letépték a tisztességnek utolsó érnaszállát is. A „káplán" pedig szenvedett lélekben fogyott testben és valósággal megöregedett a súlyos kereszt alatt csak azért; mert a hitközség boldogságát tekintve, nem tudott megszabadulni at-

tól a plebániától, mit a nép egyöntetű akaratával és szeretetével párosult püspöki döntés varrt a nyakába.

Böhm Károly pedig ír: evangéliumi mondásokkal tarkított írást epébe mártott pennával. A „káplán”-nak pedig tünnie kell és a dolgokat nem ismerő magyarság egy része még tapsol is hozzá, amint a papok egymás hátáról szedik a reverendát, s a Pest-ták beletörülnek sáros patkóikat a mások becsületének fehér leplébe. A becsületes magyarok pedig szomorkodnak; mert tudják, hogy ez nem a clevelandiak ügye többé, de az egész magyarságé, amelyből szeretetet nem ösmerő lelkek mesterségesen kiölik még azt a csekélyke tiszteletet és szeretetet is, mit évek hosszú sorának keserves küzdelmével tudtak csak megszerezni a becsületes szellemi foglalkozás becsületes munkásai.

Végezetül még valamit. A meghurcolt „káplán” többször el akart menni. Böhm visszatartotta. A zavarok alatt százszor utrakészült, s még megérősítése után is ott akarta hagyni szenvedéseinek helyét, amire a nép azt üzentette neki:

— „Innen élve el nem megy!”

Hát ennek a népnek még szeretni sínes jussa?! Vajjon a legmagyarabb folyó: a Tisza, ha egyszer megáradt hullámverő méhe, megkérdezi-e, hogy szabad-e áttörnie a gáton?! Hát miért akarnak egyesek gátat emelni a vért és pénzt izzadó fizető és imádkozó, lelkesedő és alkotni tudó nép szeretetének árja elé?!

Magyar nép! Ne hagyd magad, de továbbra is higj és szeress! És állj szembe azokkal, akik rád merik vetni a követ azért: mert szeretsz!

EGY ANTIKVÁRIUS ÁRJEGLYZÉKÉBŐL.

Közreadja: Fäger.

1. A hálószoba titkai. (6 felvonásos vigjáték) \$6.—
2. A tiltott gyümölcs. (Világra szóló bűnügyi regény) Elfogyott.
3. Aszfalt betyár. (Törvényesen védve) \$10.—
4. Egy urileány gyermeke. (A szerző areképével) \$2.—
5. A pokol fenekén. (Tanulmány.) \$—35
6. Futóbankárok. (Kulturkép a 20. századból) Vegyes ár.
7. Cívódó papok. (Helyzetkép.) Rendkívül kapós és olesó.

Clevelandi jókivánságok.

— Puskatussal bérnálnak meg téged, mint az agzlegények diszelnökét!

— Az ókontriba küldött pénzed tévessze el az utaf!

— Prédikáld ki a májadat, de mind hasztalan!

— Légy te egy nem kedves próféta!

— Elpusztulásodért bőjtöljenek a „fiókapostolok”!

— Még a „Vörös kereszt” gyógyszerertárban se legyen a te bajodra medicína!

— Légy te egy vörös ku-kae!

Olesó módszer.

Férj: Nem lehet. Annuskám, fürdőre mennünk. Roppant sokba kerülne az nekünk.

Asszony: Engedj egyedül mennem és semmibe sem fog kerülni.

Tengeri fürdön.

Több magyar sétált egy tengeri fürdőben. Gyémántgyűrűs, nyakékes hölgyek lejtettek végig a parton.

— Milyen elegánsak ezek az angol lédik! — jegezte meg az egyik magyar.

Egyszer csak megszólal az angol lédik egyike, a tengerben levő kaesákra mutatva:

— Luki di „kaeskesz”!

MAGYAR ÜNNEPÉLY

rendezi

AZ „AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSEG”

1908. évi augusztus hó 20-án

(Szent István napján)

A CLEVELANDI LUNA PARKBAN

Az ünnepély tiszta jövedelméből sarkövet állítunk a jacobs creeki bányaaldozatoknak és megindítunk egy angol nyelvű folyóiratot, mely az amerikai közönség hazánk viszonyairól és az amerikai magyarságról táplált téves felfogásait igyekszik helyreigazítani.

AMERIKAI-MAGYAR ÁLMOSKÖNYV.

„Papkérőben” járni — betörök a fejed.
Tengeri fürdőt venni — dupla veszedelem.
Ujságokban nyelvet öltögetni — küzdelem a kenyérért.

Pénzt küldeni — nem vice.
Pénzt kapni — esoda.
Futóbankárnak lenni — tiszta haszon.

STAPPOLÓ FRENK UTLEIRÁSA.

Hamiltonba stappultam szép kis ideig, de a munka csaknem akaf megindulni a papirgyárba. Hát hogy a grünhorok nem dolgoznak s mind csak stappulnak kutya dolgom van neköm is meg a Micis ebbe jaz kutya melegbe nagyon hidegen fogadi az én forró pillantásomat.

Itt ösmerködtem öszve egy Máté Szalkai grinyhorral, Sándor Laeival a ki aszt mondi, hogy ha néki pinze vóna, hát West Wirginába mönne, a hun sok az zatyafia a kiköket már husz éve nem látott. Hát nem azért vagyok én öreg amerikás, hogy ne legyen magamhoz való eszem, hogy ki ne fundáljam, azt hogy miért ne lehetnék én West Virzsinába Sándor Laei ha az igazit husz éve nem látták. Csak igaz járat lövél kell, s az van a Laei bodi zsőbébe melyet az ókontribul küldött löveleket az ő hü párja, s az ókontris órája a mölyet katonáéknál vett.

Nem szeretek buesuzodni, mert ha ugy jövök el, hát akkor a bodik, meg a Miciszok jobban mögsíratnak, hát az igazjárlatot magamhoz véve megindultam Virzsinia felé. By God, elfelejtettem a Misissel számolni, de hát ő a hibás, hogy ilyen melegben is olyan hileg vót.

Míntha bizon csak a burdos gazdájért volnának a Misisek.

Haj. Nyuwarkon kutya világ van, stapul a binyó nyikli mög a sörös üveget a hun fuvik. A Blájer szalunjába is csak Verebék vannak, a két Mokrányi felváltva aluszik egész nap a bárén. Sönki se tudja, hogy az én Izsák Náci komám merre lett. Hát mondok, mögnézem a Vögyész doktort a bankosnál! Hát uramfia sipkártya meg Moni order bejett szörelmetes leveleket írogat az ókontriba. Aszt mondi, hogy ő is megy Virginiába, bogarat meg lepkrét szedni, mert azt a Zaponyi minyiszter az ókontriba megveszi.

Hát annál is inkább mentem véle, mert Elkiholt is hozott az utra. De uram boesá annak nem lehet tiszta esze, mer az Elkiholt nem a barátság okáért vette, hanem a bogarakat kezdte belerakni. No hát ujan Viezkyt láttam a melyikbe jóféle gyömbért, címötet tesznek, de a melyiket bogarokról isznak neköm nem köll, hát ott is hattam utközbe.

Össze jártam egész West Virzsinia, de a Sándor Laei atyafiságára sehun se akadtam. De megakadtam itt Berwinden. No még asse esett meg vélem a mi itt. Ilyen munka szükvilágba, a mikor a böesület ha az ember nem dolgozik, hát a burdosgazda Német Zsó nem csak burdot adott de beküldött a Majnába is. No Frank, mi lesz belüled, ha dógozni kell. Hát csak kerülgettem, hogy ne hogy kárét kapjak. Az egyik bodi álmába kibeszélte, hogy a feleségét a pözke hajut Veronikának hívják. Hát nekem ez elég vót, hogy alhitessem véle, hogy én ösmerem az ő hü párját Mária Pósról.

Vót Viezky, vót böesület, a burdos bász ugy kiötötetett hogy a Vanderbilt király jányának a völegénye se nézett ki szebben az esküvője napján.

Ötömömben az én kótomat összetévesztettem a Veronika urájéval, abból vettem ki \$2 dollárra sezipset, csak azért hogy lássa az a sok grünhörn majner, hogy hogy néz ki egy öreg Amerikás a salonyba.

Hálátlanok az emberek, nem hogy örvendenének, hogy megtiszteltem ötöt és az övére vendégeskedtem a salonyba, még policeal fenyeget, s a Micis is el szedte az új áncugot meg a kalapot. Még azt mondi, hogy dógozzam le a mivel tartozom. Hát hol fizettem én? érdemes e ilyen helyen lenni? Oszt még dolgozzak is. No azt nem teszem, hát egy ingujba slipiebe gyüttem ide Susanba, a hun el is hittek a grünhor majnernek, hogy megtámadtak a cigányok, de én egyett hótra vertem, hát azért nem mehetek vissza a kuffferemért, meg a 90 dollár pedámért.

Mán csak valahogy lesz, a mig egy jó Micisre találok a ki főburdosának fogad.

Addig keresem a Sándor Laei atyafiságát.

Tiszta az ön vére?

A legtöbb betegség rossz vértől származik, éppen ezért mindenkinek ajánlatos pár doboz MERSITS-féle Ó-HAZAI NÖVÉNYLABDACSOT elhasználni. Ez a legjobb vértisztító pirula, azonkívül mint kitűnő hashajtó, epe- és glisztabajtó-szer páratlan. Egy doboz 25 cent. Ha beküld 1 dollárt, postán 5 dobozzal küldünk bárhová, úgy, hogy ott már nem fizet rá. Ez a cím: VÖRÖS KERESZT ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR 8901 Buckeye Road cor. 89th Str. Cleveland, Ohio.

PALLAY ÉS KUDELA magyar szalonja.

8202 E. 75. Street (Herald)
CLEVELAND, O.

Aki az igazi magyar barátságot szereti, keresse fel őket. Vidékiek találkozóhelye. Jó bor, jó sör és mindenféle ital és szivar. Pool-asztal.

TALÁNYOK.

Mi ez?

1.

Bot yt ál ó pa po po po
rá yt csi ó pa po po po

2.

g A Kasza g az e e e
Pe Ze é e e e

A megfejtés beküldésének határideje: 1908
augusztus 10.

A megfejtés díja: egy érdekes regény.

A mult számban közölt talányok helyes meg-
fejtései:

1.

8	3	4
1	5	9
6	7	2

2. Barométer.

Helyes megfejtést küldtek be a következők:

Ladócsy Mihály, Nagy János, Gaál Zsófia,
Lukács Eddie, Lesó József, Ivanits Róza, Bognár
György, Donáth Sámuel, Ifj. Pecsók Mihály, Jánosy
Endre, Hoffer Béla, Huszti István, Veress József,
Tarcza Gusztáv, Masek Tamás, Szemán Lajos, La-
katos Lajos, Ifj. Köteles István, Mrs. Homola M.,
Popik Jenő, Némethy Julia, Nagy Sándor, Balázs
Zsigmond, Sütő L., Lukács István, Márkus János,
Benkő János, Sztengatch Gusztáv, Katona Elza,
Márton Pál, Bubenko Pál, Hovány György, Ifj. Krá-
lik János.

A jutalmul kitűzött könyvet Tarcza Gusztáv
(W. Winfield) nyerte meg.

A "DONGÓ" POSTÁJA.

K. A. Hát bizony most egyebet is nehéz ala-
kítani, nemcsak ragvás egyletét. A "beteget" kö-
szönjük.

M. Z. Mindkét dolog nagyon jó. Ugy a histó-
riákat, mint a beteget köszönettel vettük. Legyen
szerencsénk minél gyakrabban.

S. K. A küldött dolgok egy részét fölhasznál-
juk.

G. P. No atyámfia, megát ugyan pénzért le-
hetne mutogatni! A minap egy texasi magyar Kos-
suth-bankót küldött a Dongónak "48-as törekvé-
seirért", maga pedig most kísüti, hogy a Dongó "da-
rabont ujság". A levelét eltesszük emlékül; mert
ilyen bolondot nem olvasott Ádám apánk inas ko-
rában. Kérje vissza a tandíjat onnan, a hol betü-
vetésre tanították!

T. J. Hát bizony azok az urak nagyon érdeke-
nyek. Ők bunkósbottal szeretik ütlegelni a világ
romlottságát, de a maguk fogyatkozásainak emle-
getését éppugy nem szeretik, mint a kivénült prima-
domnák. Különben magyar ember nem haragszik a
tréfáért.

B. P. Valamit kihámozuunk belőle, ámbár az első
dolog nagyon esiklandós.

Sz. J. Nagyon józú dolgok. A betegeket kór-
házba szállítottuk.

Többeknek. Hát bizony elég baj az, hogy kö-
zöttünk ilyen bátran folyhat az irodalmi kepebe-
tyárkodás. De hát szabad ország ez, a hol csak a
tiszteséges embereknek nem szabad semmi, a be-
tyárok pedig szabadon szaladgálnak.

F. A. Majd kidongjuk a misziszeket.

Hátralékosok. Már a munka is megindult, hát
a "beteg" még sem jön? Utóvégre is virágból nem
élhet meg a Dongó.

K. L. A tengeri fürdőzés annyira jól esett, hogy
még most is tengeri betegségben vagyunk, de visz-
szájáról.

Több kéziratról a jövő számban lesz szó.

HONFITARSÁK!

— Ejnye urambátyám de gyönyörűen érik a pi-
pája!

— Igen ám; mert én H. RIPPEN-féle dohányt
szivok és nem szalmát.

SAMETH EMIL PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓ ÜZLETE

375 STATE STREET,

PÉNZT

a legbiztosabban s leggyorsabban küld az
ó-hazába.

HAJÓJEGYEKET

innét Európába, Európából Amerikába a leg-
jobb és leggyorsabb hajókra ad el.

PERTH AMBOY, N. J.

— Törvényes közjegyző. —

Mindennemű közjegyzői okiratokat, megha-
talmazásokat, adásvevési szerződéseket, telek-
könyvi átíratásokat, katonai ügyeket szaksze-
rűen kiállít és a konzulátussal hitelesít. — Ima-
könyvek minden hitvallásban, díszes és egy-
szerű kötésben, ugyszintén szép tartalmu me-
séskönyvek olcsó áron kaphatók.

Levélcim: EMIL SAMETH, Perth Amboy, N. J.

A magyarok legkedveltebb zászló, sapka és jelvény-készítője. Egyleti zászló, szallag s arany-jelvény, sapka és kalap stb. készítő. Mintákat kívánatra bárhová szívesen küldök. Cím:
Mrs. FRANK PAPP.
197 Ave. B, NEW YORK.

LEWIS MAXA
228 Champlain Ave. Cleveland, O.
Fálínka- és bornagykereskedés.

Az igazi mérgős ott kapható. Mérgősük erős, mint az ördög; tiszta, mint az arany. Szilvóriumoknál az öregapánk sem ittak jobbat.

MATUSZHOZ MAGYAR! ő a veterán amerikasok csapárosa, a kinek szivarja, mérgöse és bora híres. nevezetes. Sajátságos borát úgy hordják, mintha ingyen adná.

MATUSZ ISTVÁN
172 HOLTON ST. CLEVELAND, O.

A VIZEK KIRALYA

a borszéki savanyu-viz. A legjobb bor-viz a világon. Kapható:

WIDDER EMILNÉL

233 E. 10. St., New York.
Kapható továbbá: tokaj-asszu, világosi cognac, tulipán-likör, kárpáti likör, borovicska, lengyel pálinka és szilvórium. Több hegyaljai pincének egyedüli képviselője Amerikában. Clevelandi főraktár "borszéki víz"-ben a Vöröskereszt gyógyszertár.

BRAUN JÓZSEF NAGYKERESKEDÉSE

Női és férfi divatárak, női kalapok, kelmék és pipere cikkek nagy raktára.

Viaszos vászon nagy választékban.

— Kötött árak minden fajtában. —

Mindennap különleges kiárulás van üzletünkben; látogassa meg és győződjék meg személyesen.

9113—9115 Buckeye Road Cleveland, Ohio.

CLEVELANDI MAGYAROK!

A ki szereti az igazi jó magyar bort, magyar barátságot, keresse föl diszes új szalonjában

Moskovitz Józsefet

2816 East 79. St. (Madison és Holton sarok)

Nagy terme bálókra és lakodalmakra, valamint egyleti gyűlésekre kiválóan alkalmas.

A ki még Moskovitznál se tud mulatni, hát az ugorják a vízbe!

HOTEL MIDDLESEX

Woodbridge-on (magyarul Ubrics) van Amerika egyik legtisztább hotelja, amelynek GALAJDA PISTA a tulajdonosa. Valóságos minta-szálloda.

Étel, ital s szivar olyan van nála, hogy az embernek hét rőfre nyulik utána a nyála.

RIZSÁK MIKLÓS

110 Rahway Ave. CARTERET, N. J.

Fiókiroda: CHROME, N. J.

(saját házaiban).

PÉNZKÜLDÉS gyorsan és biztosan.

HAJÓ- és VASUTI-JEGYEK a rendes áron Közjegyző.

S. MACK

New Jersey állam felügyelete alatt álló

MAGYAR BANK

Hajó- és Vasutijegy Iroda.

102 FERRY ST. NEWARK, N. J.

212 FIRST ST. ELISABETH, N. J.

Alapított: 1888.

Alapítóke: \$50,000.00

Newarki iroda vezetője: RIFFL GYULA.

TUZBIZTOSÍTÁS.

KÖZJEGYZŐ.

BETECSÉG ÉS BALESET ELLENI BIZTOSÍTÁS.

Ehez a bankhoz minden magyar bizalommal fordulhat. Közel husz évi fenállása kellő bizonyítékot nyújt arra, hogy itt mindenki

pontos, gyors és lelkiismeretes kiszolgálásban részesül.

Aki egyszer jött az megint eljön és barátait is magával hozza.

Jöjjön el, vagy írjon e címre:

102 FERRY ST. NEWARK, N. J.

*****

50 DOLLAR JUTALMAT KAP,

aki bebizonyítja, hogy nem Juhász István a legnagyobb magyar borkereskedő Amerikában. Címe: 821 Bolton Ave., Cleveland, O.

*****

SZIVES TUDOMASUL.

A ki a Dongónak valamelyik számát meg nem kapná, írja meg nekünk és mi szívesen megküldjük.

VIDÉKI MEGBIZOTTAINK:

So. Chicago: Kozora János.
New York: Heger Antal.
Chicago-Burnside: Tóth János.
Congo, O.: Rezes János.
Duquesne, Pa.: Demény Dezső.
Philadelphia, Pa.: Megáll József.
Pueblo, Colo.: Dankó Mihály.
Johnstown, Pa.: Medve József.
Chicago, Ill.: Herczeg József.
McAdoo, Pa.: Szalay Jenő.
Bridgeport, Conn.: Szabó István és Lengyel József.
E. Toledo, O.: Horváth Lajos.
Jersey City: Szesze András.
Perth Amboy, N. J.: Papp János.
So. Bethlehem, Pa.: Grünstein Izidor.
Elizabethport, N. J.: Pankuch József.
Yonkers, N. Y.: Simon Károly.
Lorain, O.: Kovács István.
Trenton, N. J.: Barnóczky János.
Passaic, N. J.: Tóth Pál és Dudás Ferenc.
So. Bend, Ind.: Tóth György.
Delray, Mich.: Süle József.
Jobs, O.: Belfy András.
Sharon, Pa.: Rész László.
Youngstown, O.: Rész László.
Woodbridge, N. J.: Nikelszky Béla, Galajda István.
New Brunswick: Fodor M. F.
Perth Amboy: Sameth Emil.

ÁLDÁS és SZERENCSE

a szenvedő emberiségnek a

MAGYAR PATIKA SO BETHLEHEMBEN.

Tulajdonos D. B. CSENERICZ, a bpesti orvosi egyetemet végzett amerikai okl. gyógyszerész.

So. BETHLEHEM, Pa. 601 E. 3rd, cor. 3rd and Linden St.

PRELETZ JÓZSEF SO. BETHLEHEM, PA.

Bethleheemben nincs párja
Preletz szalonjának.
A magyarok szalonjába
De szívesen járnak.
Ki hozzá jár talán soha
Nem fog az meghalni.
A bánatot csak ő nála
Lehet vigasztalni.

Takács János szalonjában pohár van a báron
Szkner, mérzes megivódik nem kettő, se három.
Magyarosan szolgálja ki Takács a vendéget,
Visszavágják, a ki hozzá egyszer már benézett.
TAKÁCS JÁNOS csárdája a Bakarudon van.

Timko testvéreknél a híres Bridgeporton,
A flaskó, a pohár áll mindig rapporton;
A pohár százával áll nálunk a báron,
Akáresak valami országos vásáron.
Muzsikától hangos sokszor a szalájok,
Színház, tünemulatság hej gyakori nálok!
Timkó testvérek 336 Pine Street.

HUSZEZER DOLLAR BIZTOSÍTEK!

PENZKÜLDÉS az óhazába gyorsan, olcsón és pontosan
TÖRVÉNYES képviselője az összes hajótársaságok-
nak.

HAJÓJEGYEK minden vonalra eredeti olcsó árban.
HAZAI PERES ÜGYEK, különösen válóper szakse-
rű elintézése, valamint amerikai ügyek vezetése.
ARANY- EZÜSTNEMŰ; Imakönyvek és egyéb ha-
zai cikkek nagy raktára.

F. M. FODOR.

ÁLLAMI KÖZJEGYZŐ.

Államilag engedélyezett pénzküldő intézete.
85 French Str. NEW BRUNSWICK, N. J.

ANGOL TANÍTÁS LEVÉLILEG.

Ha nem tud angolul beszélni és ha szeretne
tudni, küldje be nevét és pontos címét MAN-
DEL ERNŐNEK, ő majd megírja, hogyan tan-
ulhat meg rövid idő alatt. Tandij 2 dollár
havonta. D. MANDEL ERNŐ, 61 Ave., A.
NEW YORK.

ROBERT LEWIN & CO.

14 Smithfield St., Pittsburg, Pa.

A legrégebb és legbiztosabb pálinkaüzlet,
mely 35 év óta jó hírnévnek örvend. A mit
mi ígérünk, azt meg is tesszük. Áraink a leg-
olcsóbbak, italainknak párja nincs.

Fehér pálinka gallonja \$1.50-től \$3.00-ig

Veres pálinka gallonja \$1.50-től \$4.00-ig

Nagypapa kedvenc pálinkája, gall. \$2.00

Törköly gallonja \$2.50-től \$3.00-ig

Szilvórium gallonja \$2.50-től \$3.00-ig

Kukorica-pálinka gallonja \$2.00

Importált szilvórium 1 üveg \$1.25

Boraink gallonja \$1.00, \$1.25, \$1.50 s \$2.00

5 dolláros rendelésnél 200 mértföldnyire,

10 dolláros rendelésnél 400 mértföldnyire

mi fizetjük a szállítást

Clearing House csekkeket is elfogadunk

pálinkáért és borért.

Ha kilenc vármegyét végig befutkosnál,
Jobb italt nem lelnél, mint Lovas Lajosnál
Tüzes az itala magyaros a lelke,
Földvidült még eddig, ki italt nyelte,
Bár szívót a bánat egész megnyervegte.
LOVAS LAJOS, 1801—1803 Beaver Ave., Allegheny, Pa.

FÉRFIAK!

kik ifjúkori könyelműségük és a ter-
mészet-ellenes kikapongás szomorú kö-
vetkezményeit érzik, ne essenek kétség-
be; mert van egy szer, mely ezen büns
betegség következményeitől megszabadít. — E szerencsétlen
szenvedély első következménye: az öntudatlan magomlás
eleinte ritkábban, később sűrűbben; a szem beesett, kék
gyűrűs lesz, majd gyakori félénkség étvágytalanság, álmat-
lanság és idegesség gyötörik a beteget. Ezen bajok ellen az
egyedül szer a Mersits-féle SATURNIN. Néhány adag után
fenti tünetek elmaradnak, a régi életkedv és önuralom viss-
szatér és a beteges külszint egészséges arcszín váltja fel.

1 üveg 1 dollár, postán 1 dollár 10 cent, 3 üveg egyszerre
hozatva \$2.50, postán \$2.75. Az ár a rendeléssel küldendő be-
papírpénz és bélyegekből vagy money order utján. Egye-
dül kapható a Vörös Kereszt Első Magyar Gyógyszertárban,
14: So. Woodland Ave. Cleveland, O.

FARMRA MAGYAR!

A föld a legbiztosabb bank és a legjobb befek-
tetés. Aki jó és biztos megélhetést akar, vásárol-
jon jó termőföldet Michigan állam délnyugati ré-
szén. Minden megtermő, művelt és gyümölcsös far-
mok akerenkint 20 dollártól 40-ig; tőretlen földek,
erdő-irtások akerenkint 12—15 dollárjával. Jó 40
akeres farmok házzal és egyéb épülettel 1100 dol-
lártól fölfele. Közelebbi fölvilágosítást szívesen ad.

BÖSZÖRMÉNYI GÉZA

W. C. Bond's Farm, Nunica, Mich.

CLEVELANDI BÁBAKÉPZŐ-TANFOLYAM.

Akare-e ön állandó és jövedelmező kenyérkeresethez
jutni?

Mi megtanítjuk önt bábaságra és a tanfolyam bevégez-
tével, a vizsga sikeres letétele után megszerezzük önnek a
fogot és állami engedélyt, hogy bábaságot törvényesen
folytathasson. Mi megmondjuk önnek, hová telepedjen,
mert számos helyről vannak levelek birtokunkban, hová
magyar bábákat kérnek. Tanítási módszerünk olyan, hogy
önnek nem szükséges ide jönni vagy foglalkozásával fel-
hagyni.

Szolgálhatunk oly asszonyok címeivel, kik nálunk lettek
kiképezve és most mint bábák nagy sikerrel működnek.

Tandij mérsékelt.

Bővebb felvilágosításért írjon e címre:

SCHOOL OF MIDWIFERY

8911 BRUCKEY ROAD, CLEVELAND, O.

*Beteg? Köhög? Fáj a melle? Nincs étvágya?
Fáj a feje? Készen áll a lába, karja, dereka?
Bármilyen betegségben forduljon az:
Első magyar gyógyszerárba.
141. So. Woodland Ave. Cleveland, O.
Postán is küld örösságot. Vigyázzunk a címre!*

RED CROSS PHARMACY.
TULADONOS
F. A. MERTS

Pennsylvaniában magyar de hogy lehet,
Aki ne ismerné Czerankó Józsefet
Magyaros barátság, s jó ital van nála;
Nézzük meg hát egyig, hol van a koresmája.
CZERANKÓ JÓZSEF 312 Market Str., McKeesport.

VETERÁN NÓTÁJA:

Nincsen annyi fényes csillag az égen,
Mint ahányszor eszembe jut énnékem.
Hogy a földön nincsen több olyan csárda,
Mint Bricporton Czigliár Józsi csárdája.

CIGLÁR JÓZSI

Cor. Hancock & Spruce Bridgeport, Conn.

KIS-HOLTONI CSÁRDA.

Éjjel-nappal zajos kis holtóni csárda,
Knoll rakja a szkunert a katalmas bárba.
Aki hozzá betér, soha meg nem bánja,
Mert még félhóttan is tánera áll a lába.
KNOLL PÁL CSÁRDÁJA, 7806 Holton, Cleveland.

Laczkó szalonjának ritkán akad párja:
Mert ő a vendéget szívesen kínálja.
Aki széles kedvre szert nem tehet nála,
Muffolj n el rögvest ép a másvilágra.

LACZKÓ JÓZSEF, 8107 Rawlings, Cleveland, O.

HUNGARIA HOTEL.

Amerikában alig akad magyar vendéglők között
pálya. Kényelmes szobák, izletes ételek s mindenféle
italok kaphatók. Táncterme a legjobb Elizabethpor-
ton.

Pánzküldő, hajójegy- és közlekvől troda ugyan
csak az Ápilletben var

PANKUCH ÉS MIHALKOVITS tulajdonosok.
424—426 Court Street, Elizabethport, N. J.

RIZSÁK JÁNOS PÉNZ-SZÁLLÍTÓ ÉS VÁLTÓ ÜZLETE

RIZSÁK JÁNOS.

127 2-ik utca,
PASSAIC, N. J.

Fiók üzletek:
Franklin Furnace, Alpha N. J.
Wharton, N. J. és
S. Bethlehem, Pa.

MAGYAROK!

Aki szereti az izletes ha-
zai kenyeret, kiflit és finom
süteményt, vásároljon
CSISZÁR PÉTER üzle-
tében.
Olyan lakodalmi tortákat
készít, hogy még a vénasz-
zonyok is szeretnének férj-
hez menni, csak hogy nála
rendeljenek tortát.
143 So. Woodland
CLEVELAND, O.

HUGH LAVERY & CO.

721 & 725 Water Str BRIDGEPORT, CONN.
Importálók és nagybani
NAGY PÁLINKAKERESKEDŐK.
A Beadleston & Woerz, Empire serfözde
(New York) ügynökei.
ALE, PORTER és LAGER SÖR.

Dávid Trubee, elnök. Fred W. Hall, pénzt.
Alaptőke \$200,000. — Főlősleg és kifizetetlen
haszon \$150,259.

PEQUONNOCK NATIONAL BANK BRIDGEPORT, CONN.

Ez a bank elfogadja úgy az egyesületek,
mint az egyesek pénzt. Üzletfeleivel liberáli-
san s becsületes üzleti alapon bányik. A Be-
tegségélyző Egyletek Szövetkezetének pénzeit
is ez a bank kezeli.

PÉNZT a legbiztosabban és lehetőleg leggyorsabban
küldök az ó-hazába.

HAJÓJEGYEKET Európába vagy Európából Ameri-
kába a legjobb hajókra adok el, az utasokat sze-
mélyesen elkísérem a hajóhoz.

Mindennemű OKIRATOK szakszerűen kiállítatnak és
konzulátusilag hitelesítettek; jogi, katonai és te-
lekkönyvi ügyekben pontossággal és gyorsan
járak el.

Utbaigazítást, felvilágosítást, tanácsot INGYEN, kész-
séggel és szívesen adok.

ÁLLANDÓ MUNKA

EGÉSZ ÉVEN ÁT, ha a gyárak és bányák szünetelnek is, ki farmer akar lenni.

Painesville és Fairport környékén (Ohio) — CLEVELANDHOZ MASFÉL ÓRÁNYIRA a legszebb farmok eladóak.

A FARMOK NAGYSÁGA 15—175 AKER. Mindenütt szép lakóház és teljes berendezés. Állandó piac a veteményeknek, zöldségfélének, hagymának, gyümölcsnek.

Csekély munkával vagyont lehet szerezni s mindenki magának az ura. VÉTELHEZ ELEG 800, vagy 1000 DOLLÁR, a többi a bank kölcsönzi.

Ugyanitt HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA. JOGI ÜGYEK GYORS ELINTÉZÉSE; magyar-angol és angol-magyar fordítás.

MELICHER ENDRE, közjegyző

179 High Str. Box 202 FAIRPORT, O.

JOHN J. ENGEL

864 E. Jersey St., ELIZABETHPORT, N. J.

A Szt. Mihály templommal szemben. Kocsik lakodalmaikra, temetkezésekre. Elvállal temetést és balzsamozást. Kérdezőködhetni a magyar negyedben: 424 Court St.

OLCSÓ ÉS JÓ BOR

— NEM MINDENÜTT KAPHATÓ, DE —

MOLNÁR KÁROLY

2748 East 79. St. (East Madison) szalonjában a legolcsóbb és legjobb bor kapható Clevelandban. Téli és nyári kuglizóján mindig lehet golyózni.

A "DONGÓ" BETEGLÁTOGATÓI.

Szemes József, Lengyel József, Gyulay Elek, Dudás Mihály, Bartek János, Mozgó János.

ECKART BROS., BRIDGEPORTON ÉS KÖRNYÉKÉN

az ECKART TESTVÉREK SÖRGYÁRA készíti a legjobb SÖRT. A ki meg akar hizni, az igya az ő sörüket.

Ez a sörgyár igazi barátja a magyaroknak!
Bridgeportiak! Igyátok az ő sörüket!

G. V. HÁMORY BANKHÁZAI

— az Erie vasuti társaság ügynöke. —

19 North Phelps Str, YOUNGSTOWN, OHIO,
Cor. Dock & State Str, SHARON, PA.

PÉNZT a legbiztosabban és leggyor MINDENNEMŰ KÖZJEGYZŐI oktra sabbán küld az ő-hazába. tok szakszerűen kiállítatnak és kon-Vesz és elad külföldi pénzeket. zullig hitelesítettnek.

HAJÓJEGYEK. Innét Európába vagy Házakat vesz és elad. Tűzbiztosítás. Európából Amerikába a legjobb és Mindenféle utbagaztást és tanácsot leggyorsabb hajókra. ingyen ad.

A LEGBIZTOSABB BANK!

A földbirtok a legbiztosabb, legnagyobb kamatot fizető bank.

Aki pénzt biztos helyen akarja látni;

Aki pénzt jól akarja jövedelmeztetni;

Aki vagyonát akarja gyarapítani;

szóval aki öcsületes uton akar meggazdagodni,

az vegyen most földet a világ legőamulatosabb városában GARY-ben.

A South Gary Land & Construction Co., és a "Clear Title Land Co. of Gary" most becsátotta áruba telkeit. Egy-egy telek ára 200 dollártól följebb.

A társulat vezérépiselei:

Schlesinger W. A. és Feder Vilmos

1417 Schofield Bldg., CLEVELAND, O.

Tessék hozzájuk fordulni fölvilágosításért.

SCHWARTZ H. VILMOS

TELEPHON SZÁM: M. 639.

ügyvéd és hites közjegyző.

Hétköznap: reggel 7-től 12-ig; délután 1-től 5-ig.

Vasárnap: reggel 9-től fél 11-ig.

Iroda: 225 Superior Street, CLEVELAND, O.

A szegedi paprikának és liptói turónak A. Strassburger and Co az importálója.

Imakönyv, olvasmány, pipa, dohány és más hazai áru sehol nem kapható oly nagy választékban, mint nála.

927 Fifth Ave, PITTSBURG, PA.

Ki az igazi bucsér, ha nem a Corwin utca 40. száma alatt

KALUZA ISTVÁN?

a kínél beszerezhető mindenféle husnemű, finom hazai módon készült kolbász és hurka, és finom szalonna, amiből a vidékre is küld.

Krajnyák Jánosnál a Medicinén, A kuglizó de soha nem pihen; Pohárral van tele az ő bárja, Itálának dehogy is van párja; A Medicin csakis hozzá jár ma.

KRAJNYÁK JÁNOS,

1863 E. Madison, Cleveland, O.

Lorainban mai napság

Az a nóta járja:

Gyere pajtás, nagyot inni

Dobos saloonjába.

Az Itálnak minden cseppje

Véré válik benned.

Dobos bora halottha is

Sokszor öntött leiket.

DOBOS MIKLÓS
SO. LORAIN, O.

DOMONKOS JÓZSEF
9009 Buckeye Rd. Cleveland.

A magyar templommal szemben olyan eksztra ruhával a gyuszálja ki a magyart, hogy a holdvilágban hegedülő Dávid királynak is leessék tőle az álla. Elvállal vasalást és javítást is.

NEW YORK HAZLETON. WILKES-BARRE

NÉMETH JÁNOS BANKÁR
KÖZJEGYZŐ.

CS. ÉS KIRÁLYI
KONZULI ÜGYVIVŐ.
LEGMEGBIZHATÓBB
PÉNZKÜLDŐ BANKÁR

HAJÓJEGYEKET ELAD
EREDETI OLCSO ÁRON.
IRJANAK BÁRMINŐ ÜGY-
BEN A KÖVETKEZŐ CIMRE:

JOHN NÉMETH, 457 WASHINGTON ST. NEW YORK.

KUHN JÓZSEF

WOODBIDGE, N. J. — Pénzküldés gyorsan és pontosan.
Hajójegy minden vonalra. New Jersey állami közjegyző.

Chonka szalonjában készen áll a pohár,
Nem marad, hej, szomjan, a ki oda bejár.
Itala szüztiszta, nem moslék, nem lőre;
Még a félhalott is fölgyógyulhat tőle.

CHONKA ISTVÁN, 246 Nelson st., New Brunswick.

ROTH BANKHÁZAI

PÉNZKÜLDÉS HAJÓJEGYEK
KÖZJEGYZŐI IRODA
HAZAI JOGI ÜGYEK

422 LOCUST STR. MCKEESPORT, PA.

506 GRANT STR. PITTSBURG
PA.

DEMCHÁK ISTVÁN

LEGNAGYOBB MAGYAR PÁLINKA KERESKEDÉSE.

HAZAI BOROK, SZILVORIUM, TÖRKÖLY, VALÓDI JAMAICA - RUM.
AZ E. Á. BÁRMELY RÉSZÉBE KÜLD ITALT.

8933 BUGKEYE RD. (177 SO. WOODLAND)

CLEVELAND, O.

IRJON ÁRJEYZÉKÉRT